

Rahankeräyslain kokonaisuudistus

Sivistysvaliokunta 14.11.2018

Erityisasiantuntija Sini Lahdenperä

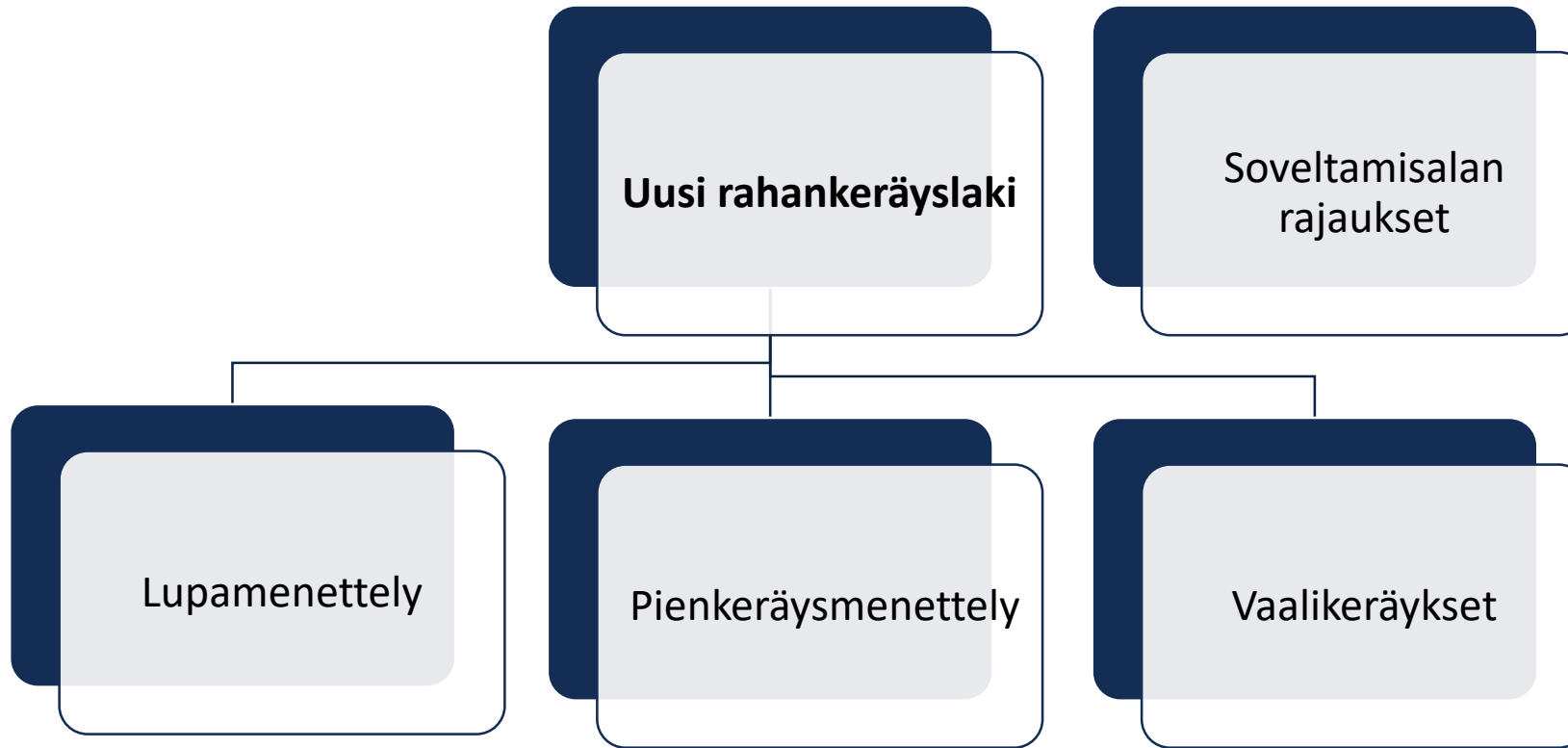

Esityksen lähtökohdat

- Toteuttaa hallitusohjelmaan sisältyvää tavoitetta vapaaehtoistoiminnan merkittävästä helpottamisesta sekä rahankeräyksen järjestäjään että viranomaiseen kohdistuvaa hallinnollista taakkaa keventämällä sekä lupaprosesseja sujuvoittamalla
- Lisätä kolmannen sektorin toimintamahdollisuuksia rahankeräysten järjestämisessä luomalla erilliset mukautetut viranomaismenettelyt rahankeräyksiä jatkuvasti järjestäville tahoille ja kertaluonteisia keräyksiä järjestäville tahoille
- Edistää kansalaisyhteiskunnan toimintaa mahdollistamalla rekisteröimättömässä muodossa toimivien kansalaisryhmien rahankeräykset laajemmin
- Vastata digitalisaation tuomiin mahdollisuuksiin kehittämällä lainsäädäntömuutoksin sähköistä asiointia, luopumalla rahankeräyksiin liittyvästä viranomaisten alueellisesta toimivallanjaosta sekä keräystapojen sääntelystä

Esityksen pääasiallinen sisältö

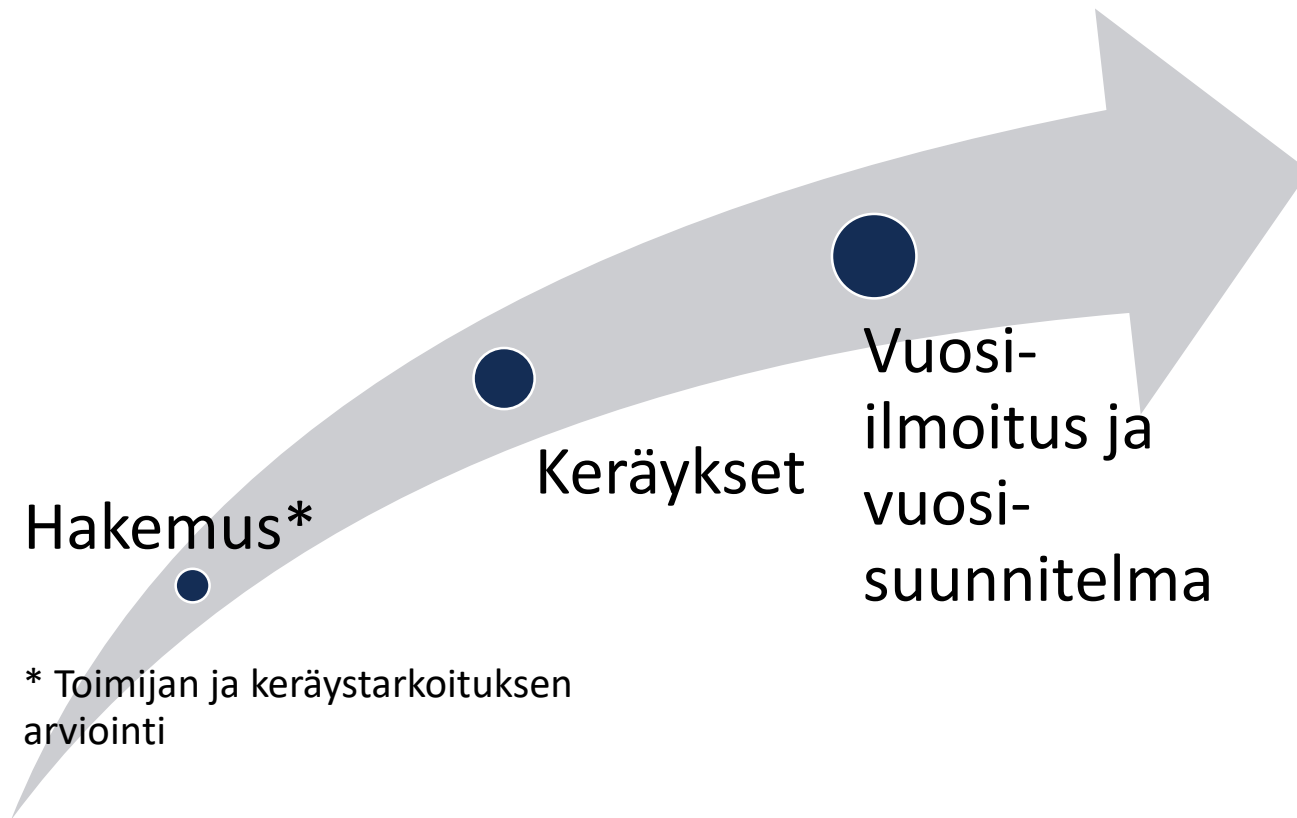

Lupamenettely

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Lupamenettely

Yleistä

- *Jatkuva lupa*
 - Rahankeräyslupa olisi aina voimassa toistaiseksi
 - Lupa haettaisiin Poliisihallitukselta
 - Lupahakemuksessa annettavia tietoja karsittu
- *Käytännön toimeenpanijaa koskeva sääntely puretaan*
 - Yritysyhteistyön hyödyntäminen
 - Palveluntarjoajaa ei katsota enää käytännön toimeenpanijaksi
- *Pääomittamisoikeus*
 - Esityksellä mahdollistettaisiin kaikille rahankeräyksen järjestäjille oikeus kerätä varoja pääomittamistarkoituksessa jatkuvana oikeutena

Kuka voi saada rahankeräysluvan?

- 1) Suomessa rekisteröity yhdistys, säätiö, puolerekisteriin merkitty puolue sekä uskonnollinen yhdyskunta, jolla on yleishyödyllinen tarkoitus
 - Laissa lueteltu yksityiskohtaisesti ne tahot, joille lupa voidaan myöntää
 - Keräyksen järjestäjän koko toiminnan ei tarvitse olla yleishyödyllistä
- 2) Suomessa toimiva rekisteröimätön yhteisö, jolla on yleishyödyllinen tarkoitus
 - jos rekisteröimättömyys johtuu siitä, että yhteisön asemasta on säädetty Suomen lainsäädännössä (Suomen Punainen Risti)
- 3) yliopistolain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu yliopisto
- 4) ammattikorkeakoululaissa tarkoitettu ammattikorkeakoulu
- 5) Kansallisgalleria
- 6) Suomen evankelis-luterilaisen kirkon diakoniarahasto
- 7) Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntayhtymä tai seurakunta, joka ei kuulu seurakuntayhtymään, ja Suomen ortodoksisen kirkon seurakunta

Mihin tarkoitukseen keräyksen voi järjestää?

- Rahankeräys tulisi edelleen järjestää varojen hankkimiseksi yksinomaan **yleishyödylliseen** toimintaan
 - Tavoitteena turvata kolmannen sektorin toimintamahdollisuudet
- Yleishyödyllisyysedellytyksen estämättä keräyksen voisi järjestää myös:
 - varojen hankkimiseksi taloudellisissa vaikeuksissa olevan yksittäisen henkilön tai perheen auttamiseen
 - varojen hankkimiseksi varhaiskasvatusryhmän, opetusryhmän tai vakiintuneen opinto- tai harrasteryhmän opiskelun tai harrastetoiminnan edistämiseen
- Rahankeräystä ei saisi järjestää selvästi yleistä järjestystä tai turvallisuutta vaarantavan tai lainvastaisen toiminnan rahoittamiseksi

Raportointi

- *Vuosi-ilmoitus*

- Rahankeräysluvan haltija antaisi vuosi-ilmoituksen Poliisihallitukselle vuosittain kuuden kuukauden kuluessa kunkin tilikauden päättymisestä
- Ilmoituksen laatiminen kytketään luvan haltijan muun talouden ja toiminnan raportointiin ja suunnitteluun

- *Vuosisuunnitelma*

- Rahankeräysluvan haltija antaisi vuosisuunnitelman kunkin vuosi-ilmoituksen antamista seuraavan tilikauden aikana järjestettävistä rahankeräyksistä
- Vuosisuunnitelma annettaisiin vuosi-ilmoituksen yhteydessä tai viimeistään kaksi kuukautta ennen seuraavan tilikauden alkamista
- Vuosisuunnitelma ei olisi sitova asiakirja, vaan suuntaa-antava suunnitelma tulevista keräyksistä.

Lupamenettelyn vaiheiden keveneminen

Hakemusvaiheesta poistuvat tiedot:

- Keräystavat ja kulut
- Yleisen edun mukaisuus
- Kulujen ja tuottojen epäsuhta
- Rahankeräyksen toteuttamisalue
- Toiminnan vakiintuneisuus
- Keräystunnus
- Keräysaika
- Yksittäisten keräysten alkamisesta ilmoitetaan viranomaiselle vuosisuunnitelman yhteydessä
- Muutoshakemuksia ei enää tarvita

Raportointivaiheesta poistuvat tiedot:

- Selvitys rahankeräysvarojen käytöstä
 - korvataan tiliotteen esittämisellä
- Loppuilmoitus rahankeräysvarojen käytöstä
- Toiminnantarkastajan lausunto

Keräyksen keskeyttäminen ja luvan peruuttaminen

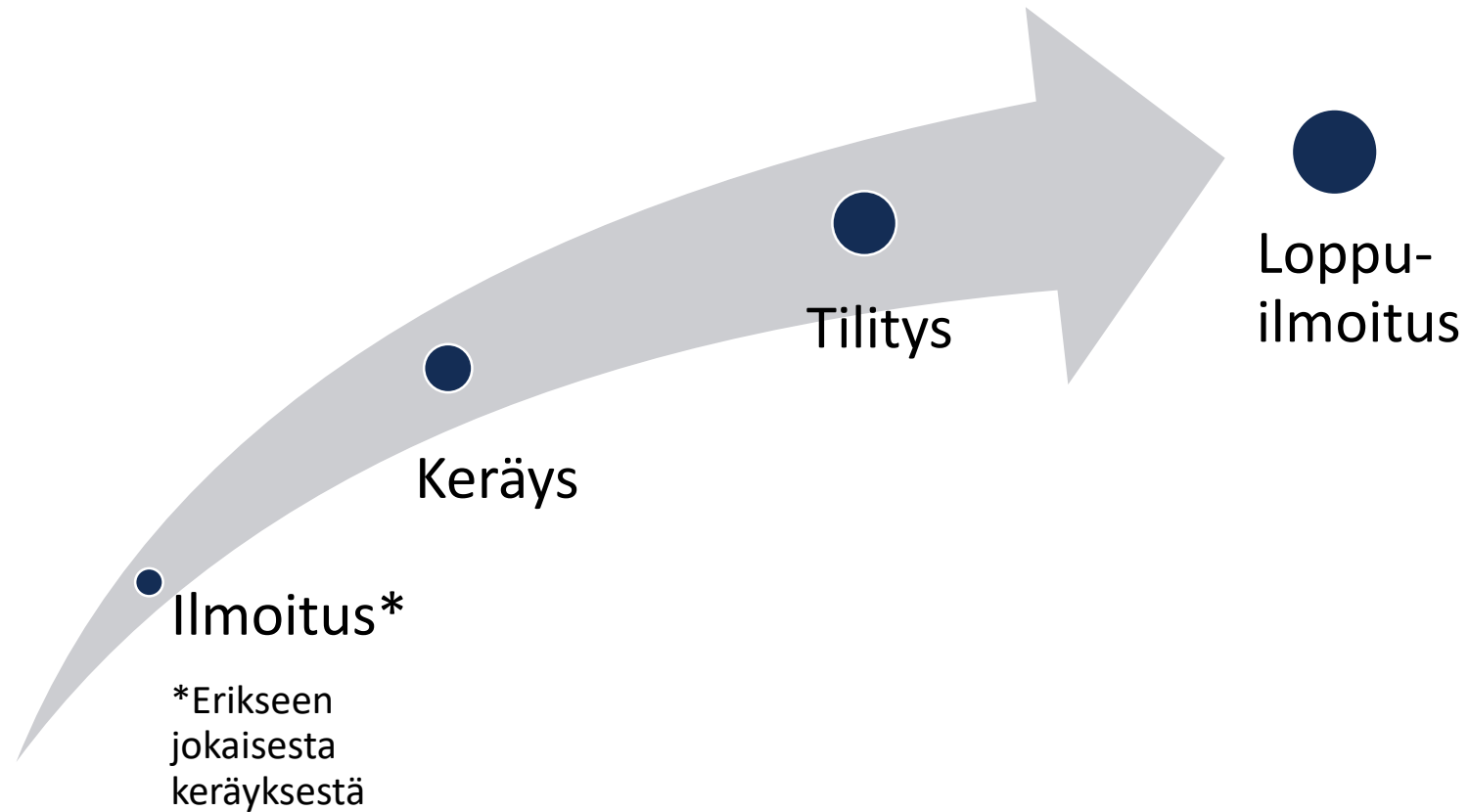
- *Keräyksen järjestämisen ja rahankeräysvarojen käytön keskeyttäminen*
 - Pykälässä säädetty aikaisempaa tarkkarajaisemmin kieltoperusteista
 - Virheellinen toiminta ei olisi enää riittävä peruste
 - Luvan haltijan maksukyvyttömyys olisi uusi keskeyttämisperuste
 - Ei muita merkittäviä muutoksia sääntelyyn
- *Luvan peruuttaminen*
 - Lähtökohtana lainvastainen toiminta tai tila
 - Korkeampi kynnyks peruuttamiselle kuin voimassa olevassa laissa
 - Luvan haltijan maksukyvyttömyys olisi uusi peruuttamisperuste
- *Kirjallinen varoitus*
 - Kirjallisen varoituksen antamisen käyttöalaa laajennetaan

Pienkeräysmenettely

Pienkeräysmenettely

Yleistä

Mikä pienkeräys on?

- Pienkeräys on ilmoituksenvarainen, keston ja keräystuoton enimmäismäärän osalta rajoitettu rahankeräys
 - Pienkeräyksen järjestämisestä tehdään ilmoitus poliisilaitokselle vähintään viisi arkipäivää ennen pienkeräyksen aloittamista
 - Pienkeräyksellä saa kerätä enintään 10 000 euroa
 - Pienkeräys saa kestää enintään kolme kuukautta
 - Pienkeräyksen saa järjestää enintään kaksi kertaa kalenterivuoden aikana
 - Rekisteröimättömän ryhmän jäsenenä oleva luonnollinen henkilö saa osallistua enintään kahden pienkeräyksen järjestämiseen kalenterivuoden aikana

Kuka voi järjestää pienkeräyksen?

Pienkeräyksen saisi järjestää:

- 1) Suomessa rekisteröity yhdistys, säätiö, puolerekisteriin merkitty puolue sekä Suomessa rekisteröity uskonnollinen yhdyskunta
- 2) Suomen Punainen Risti sekä sen paikallinen ja alueellinen toimintayksikkö
- 3) yliopistolain 46 §:ssä tarkoitettu ylioppilaskunta ja 47 §:ssä tarkoitettu osakunta
- 4) ammattikorkeakoululain 41 §:ssä tarkoitettu opiskelijakunta
- 5) Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntayhtymä tai seurakunta, joka ei kuulu seurakuntayhtymään, ja Suomen ortodoksisen kirkon seurakunta
- 6) rekisteröimätön vähintään kolmen luonnollisen henkilön muodostama ryhmä, jonka jäsenistä vähintään yksi on täysivaltainen ja muut ovat täyttäneet 15 vuotta ja joilla kaikilla on kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta Suomessa

Mihin tarkoitukseen pienkeräyksen voi järjestää?

- Pienkeräyksen keräystarkoituksen ei tarvitsisi olla yleishyödyllinen
- Pienkeräystä ei saisi kuitenkaan järjestää:
 - elinkeinotoiminnan tukemiseen
 - oikeushenkilön varallisuuden kartuttamiseen
- Pienkeräystä ei saisi järjestää selvästi yleistä järjestystä tai turvallisuutta vaarantavan tai lainvastaisen toiminnan rahoittamiseksi

Ilmoituksen sisältö

Pienkeräysilmoituksessa tulisi antaa seuraavat tiedot:

- pienkeräyksen järjestäjä sekä tämän tunnistetiedot ja yhteystiedot
- pienkeräyksen järjestäjän lakisääteiseen toimielimeen tai muuhun johtoon kuuluvat tai tosiasiallista päätösvaltaa käyttävät henkilöt, jotka tehtävässään päättävät rahankeräyksen järjestämiseen liittyvistä asioista, ja heidän henkilötunnuksensa, jos järjestäjä on yhteisö tai säätiö
- arvioitu keräystuotto
- rahankeräysvarojen yksilöity ensisijainen ja toissijainen käyttötarkoitus
- arvioidut keräyskulut
- pienkeräyksen järjestämisaika
- pienkeräyksessä käytettävät pankkitilit ja tilin käyttöoikeuksia koskevat tiedot

Pienkeräyksen omavalvonta ja keräyksen keskeyttäminen

- Pienkeräyksen järjestäjällä on velvollisuus seurata keräyksellä saatujen varojen määrää
 - Pienkeräyksen järjestäjän on keskeytettävä pienkeräys välittömästi, jos keräyksellä saadut varat ylittävät 10 000 euron enimmäismäärän
- Keräyksen keskeyttämisestä on ilmoitettava poliisilaitokselle
- Keskeyttämisvelvollisuuden tahallinen laiminlyönti on *rahankeräysrikkomuksena* rangaistava teko
- Poliisilaitos voi kieltää keräyksen järjestämisen ja rahankeräysvarojen käytön
 - Pykälässä säädetty tarkkarajaisesti kieltoperusteista
 - Edellytyksenä lainvastainen toiminta tai perusteltu epäily siitä
 - Maksukyvyttömyys ei olisi keskeyttämisperuste pienkeräyksissä

Raportointi

- *Pienkeräystilitys*

- Pienkeräyksen järjestäjä antaa poliisilaitokselle pienkeräystilityksen viimeistään kahden kuukauden kuluttua keräyksen päättymisestä
- Pienkeräystilityksessä annettavat tiedot vastaavat pääosin nykyisin annettavia tietoja

- *Loppuilmoitus*

- Pienkeräyksen järjestäjän on annettava poliisilaitokselle ilmoitus, kun rahankeräyksellä saadut varat on käytetty keräystarkoitukseen
- Loppuilmoitus voidaan tehdä pienkeräystilityksen yhteydessä esimerkiksi esittämällä rahankeräystilin tiliote

Rikoslakiin tehtävät muutokset

- Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rikoslain 17 luvun 16 c §:ää *rahankeräysrikosta* koskevia säännöksiä
 - Pykälässä on huomioitu lupamenettelyn lisäksi ilmoituksenvarainen menettely
 - Lisäksi on huomioitu käytännön toimeenpanijaa koskevan sääntelyn purkaminen
 - Rahankeräysrikosta koskevassa pykälässä ei enää kriminalisoitaisi väärän tiedon antamista lupaviranomaiselle
 - teko on rangaistava rikoslain 16 luvun 8 §:n väärän todistuksen antamista koskevan säännöksen nojalla
- Hallinnollisten velvollisuuksien rikkomista arvioitaisiin rahankeräyslaissa tarkoitettuina *rahankeräysrikkomuksina*

Lain voimaantulo

- Rahankeräyslaki ja esityksen liitelait on tarkoitettu tulemaan voimaan syksyllä 2019
- Lakien voimaantulon ajoittuminen on riippuvainen uudistuksen toteuttamiseen tarvittavien tietojärjestelmämuutosten toteutumisaikatauluista

Sisäministeriö

Inrikesministeriet

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171
kirjaamo@intermin.fi